

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет психології та спеціальної освіти

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ В ПЕРСОНАЛІЯХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Навчальний посібник

Дніпро | ЛІРА | 2018

УДК 378.4. 093: [37+376]] (477.63) ДНУ (092)
К 30

*Рекомендовано до друку Вченою радою Дніпровського
національного університету імені Олеся Гончара
(протокол № 14 від 26 червня 2018 р.)*

Рецензенти:

Гура О. І., доктор педагогічних наук, професор, Запорізький національний університет.

Рябова З. В., доктор педагогічних наук, професор, Університет менеджменту освіти.

Світленко С. І., доктор історичних наук, професор, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара.

К 30 Кафедра педагогіки в персоналіях: історія та сучасність [посібник] / В. А. Гладуш, З. П. Бондаренко, Л. М. Ніколенко та ін. – Д. : ЛІРА, 2018. – 392 с.

ISBN 978-966-981-152-3

Посібник присвячено сторічній історії кафедри педагогіки та спеціальної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

У навчальному посібнику узагальнено та висвітлено історичний досвід діяльності колективу кафедри, яка є ровесницею закладу освіти, – завідувачів кафедри педагогіки (кафедри педагогіки та спеціальної освіти), доцентів, викладачів і асистентів, лаборантів у різні періоди існування цього закладу вищої освіти, де ведеться підготовка педагогічних і дефектологічних кадрів упродовж останнього століття, відбувається процес формування в них шанобливого ставлення до університетського славетного минулого, гордості за сьогодення й віри у майбутнє.

Видання, присвячене ювілею, розраховане на наукових працівників, викладачів, аспірантів, істориків, журналістів, студентів педагогічних спеціальностей, магістрів, аспірантів.

УДК 378.4. 093: [37+376]] (477.63) ДНУ (092)

ISBN 978-966-981-152-3

© ДНУ імені Олеся Гончара, 2018

© ЛІРА, 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово проректора	6
ПЕРЕДМОВА.....	8

РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІХИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ПЕДАГОГКИ (1918–2018)	13
---	-----------

РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ	21
---	-----------

2.1. Завідувачі кафедри

Задериголова Михайло Іванович (В. А. Гладуш)	21
Брук Михайло Самійлович (З. П. Бондаренко)	27
Данилов Сергій Андрійович (З. П. Бондаренко)	32
Прус Іван Терентійович (З. П. Бондаренко).....	35
Рейнгард Ігор Олександрович (З. П. Бондаренко)	42
Ткачук Василь Іванович (З. П. Бондаренко)	59
Распопов Ігор Всеволодович (В. А. Гладуш, З. П. Бондаренко) ..	65
Коробов Євгеній Тимофійович (В. А. Гладуш)	76
Гладуш Віктор Антонович (З. П. Бондаренко)	79
Нетьосов Сергій Іванович (В. А. Гладуш).....	103

2.2. Професори, доценти, старші викладачі, викладачі, асистенти кафедри

Левінсон Ілля Мусійович (В. А. Гладуш).....	108
Зиза Василь Іванович (В. А. Гладуш)	123
Ковальова Марія Михайлівна (З. П. Бондаренко).....	124
Курченко Діна Антонівна (О. І. Переворська)	126
Соколовська Марія Костянтинівна (О. І. Переворська)	130
Рейнвальд Наталія Іванівна (Т. П. Приходько).....	134
Сущенко Тетяна Іванівна (З. П. Бондаренко)	136
Меншикова Неллі Леонідівна (С. І. Нетьосов).....	141
Войтко Людмила Федорівна (Н. В. Никоненко).....	147

Демидчук Надія Василівна (О. І. Переворська).....	150
Сухінська Лариса Андріянівна (В. І. Лазаренко).....	152
Уголева Галина Яківна (Л. М. Ніколенко).....	158
Лебедєва Віра Леонтіївна (Л. М. Ніколенко).....	162
Павська Лідія Михайлівна (Н. В. Никоненко)	165
Чернишова Людмила Василівна (Л. М. Ніколенко)	168
Бабік Віра Іванівна (З. П. Бондаренко)	171
Шейко Сергій Михайлович (С. І. Нетьосов).....	173
Чугай Анатолій Олександрович (Т. П. Приходько).....	176
Стукало Вадим Вікторович (Л. М. Ніколенко)	180
Гніленко Людмила Вікторівна (В. І. Лазаренко)	182
Волкова Наталія Павлівна (З. П. Бондаренко)	185
Бондаренко Зоя Петрівна (В. А. Гладуш)	188
Зимівець Наталія Володимирівна (Т. П. Приходько)	213
Хамініч Олена Миколаївна (В. І. Лазаренко).....	226
Маришкін Дмитро Анатолійович (Л. М. Ніколенко)	230
Пархоменко Марина Вікторівна (Н. В. Зимівець).....	232
Никоненко Наталія Валеріївна (Л. М. Ніколенко).....	235
Ніколенко Людмила Миколаївна (Н. В. Никоненко)	241
Лазаренко Вікторія Іванівна (З. П. Бондаренко).....	247
Переворська Олена Ігорівна (Т. П. Приходько).....	256
Приходько Тетяна Павлівна (В. А. Гладуш)	261
Гарнюк Лариса Григорівна (В. А. Гладуш, Ю. О. Антибура).....	271
Гаркуша Інеса Вікторівна (В. І. Лазаренко)	276
Арендарук Антоніна Олександрівна (А. О. Криворотько).....	279
Алексєєнко Світлана Дмитрівна (Н. В. Никоненко)	280
Сапожников Станіслав Володимирович (Н. В. Никоненко)	283
Ситник Іван Миколайович (Н. В. Зимівець)	285
Шевченко Алевтіна Дмитрівна (Н. В. Зимівець).....	286
Купрас Віра Василівна (В. А. Гладуш)	288
Рейда Кароліна Віталіївна (В. А. Гладуш).....	293
Антибура Юлія Олександрівна (Т. П. Приходько)	300
Хоменко Світлана Олександрівна (А. О. Криворотько).....	302
Чернега Ася Олександрівна (А. О. Сорокіна).....	305
Баранець Яна Юріївна (З. П. Бондаренко).....	307
Ісаченко Вікторія Олексіївна (А. О. Криворотько).....	309
Сорокіна Анна Олегівна (В. А. Гладуш, Ю. О. Антибура).....	313
Криворотько Анастасія Олександрівна (О. І. Переворська).....	317

Антоненко Світлана Валентинівна (<i>Т. П. Приходько</i>)	320
Волкова Людмила Євсеївна (<i>Н. В. Зимівець</i>)	322
Дацій Ірина Борисівна (<i>З. П. Бондаренко</i>)	325
Ковальова Лідія Федорівна (<i>З. П. Бондаренко</i>)	326
Рибалко Ірина Гарріївна (<i>Л. М. Ніколенко</i>)	329
Денисенко Алла Анатоліївна (<i>В. І. Лазаренко</i>)	331
Красноаніна Олена Євгенівна (<i>О. І. Переворська</i>)	334
Кобзева Ірина Миколаївна (<i>В. А. Гладуш</i>)	335
Ніколаєва Наталія Михайлівна (<i>Т. П. Приходько</i>)	339
 СВІТЛИНИ ІСТОРІЇ КАФЕДРИ	 342
 ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	 390

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО ПРОРЕКТОРА

У 2018 р. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара відзначає свій 100-річний ювілей. У порівнянні з всесвітньо відомими західноєвропейськими університетами, такими як: Кембриджський, Оксфордський, Болонський та іншими, що ведуть свій відлік із надання освітніх послуг ще з XIII століття, – це відносно невеликий відрізок часу. Утім за свою історію наш освітній заклад пройшов тернистий шлях становлення, боротьби за своє існування та розвитку, здобув діловий авторитет та гучну славу, високий імідж і непохитну репутацію в світовому середовищі закладів вищої освіти.

Соціальні, політичні й економічні зміни в державотворенні та українському суспільстві суттєво впливали на розвиток університету, зокрема, декілька разів відбувалися зміни у назві, статусі, структурі, напрямках підготовки фахівців за спеціальностями. Змінилося декілька поколінь науково-педагогічного, педагогічного та допоміжного складу працівників університету, які були яскравими творцями як науково-педагогічної думки, так і науково-технічного прогресу.

Впродовж усієї історії адміністрація та викладачі університету проявляли увагу не тільки до рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти, а й до формування в них необхідних загальнолюдських рис, що забезпечувало б високий рівень організаційної культури, гармонійний розвиток суспільних відносин, підтримки та збереження національних традицій і цінностей. З цією метою на різних етапах функціонували кафедри виховання, педагогіки, педології, які з часом реорганізувалися в одну – кафедру педагогіки. Саме цей унікальний за напрямом практичної освітянської діяльності, за складом науково-педагогічного персоналу, за актуальністю проведення наукових досліджень, підрозділ, незважаючи на перебіг внутрішніх організаційних

змін, політичні переслідування та репресії 1920-1930 рр., зумів вижити, зберегти та примножити кадровий потенціал і супроводжувати університет протягом усієї історії.

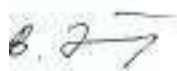
У складі кафедри працювали досить відомі в Україні та за її межами педагоги і науковці І. М. Левінсон, М. І. Задериголова, М. С. Брук, І. Т. Прус, І. О. Рейнгард, В. І. Ткачук, І. В. Распопов, які своєю напруженою, послідовною працею додали здобутки в загальну теорію й практику навчання та виховання покоління, що підрастає.

Сьогодні кафедра педагогіки та спеціальної освіти є випусковою кафедрою для студентів за спеціальністю «Спеціальна освіта» (за нозологіями). Підготовка таких фахівців започаткована університетом у 2003 р. на замовлення системи закладів спеціальної освіти Дніпропетровщини. За цей час кафедрою у співпраці з іншими кафедрами університету підготовлено понад 1 тис. фахівців різних освітніх ступенів (бакалавр, спеціаліст/магістр) за кваліфікацією «вчитель-дефектолог, логопед».

Знаковою подією для сучасного колективу кафедри педагогіки та спеціальної освіти було проведення дослідження наукових проблем історичного шляху кафедри упродовж 100 років. Важливим стало висвітлення конкретного внеску кожної персоналії підрозділу в розбудову вітчизняної освіти, подальший розвиток теорії і практики навчально-виховної роботи з молоддю.

Запропонований навчальний посібник слугуватиме надійним науковим джерелом у пізнавальній діяльності студентів, аспірантів і викладачів при вивченні історії вітчизняної освіти та педагогіки й дасть обґрунтовані відповіді на питання, що до цього були «білими плямами» в історії ДНУ імені Олеса Гончара.

*Проректор з науково-педагогічної роботи
у сфері гуманітарної освіти та виховання
молоді, доктор історичних наук, професор*

В. В. Іваненко

ПЕРЕДМОВА

Історія Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара налічує понад століття свого розвитку та процвітання – це ціла епоха в контексті розвитку нації, народу, суспільства.

В ювілейному виданні вміщено матеріали про педагогів, науковців та освітян, які створювали педагогічну освіту з початку заснування Катеринославського університету й до сьогодні. Заслуговує на увагу те, що серед викладацького складу Катеринославського університету були представники місцевих наукових кадрів і професури, яка приїхала з інших університетських центрів й успішно розпочинала навчальний 1918/1919 рік.

На діяльності педагогів і вчених того періоду не могли не відбитися події драматичного періоду революції і громадянської війни, й це позначилося на формуванні навчально-педагогічної та наукової діяльності кафедри зокрема й закладу загалом, про що йдеться в першому розділі посібника, а професорсько-викладацький склад Катеринославського університету виявив неабияку кваліфікацію, про що засвідчують архівні матеріали, вдало використані у посібнику.

Авторський колектив із надзвичайним мотивуванням і цілепокладанням дослідив окремі маловідомі загалу сторінки розвитку педагогічної освіти й науки Катеринославщини, а згодом і Дніпропетровщини. На сторінках цього видання постають віхи становлення й розвитку педагогічних напрямів професійної діяльності від Катеринославського інституту народної освіти (КІНО) (1920) до Катеринославського вищого інституту народної освіти (КВІНО) (1921), що мав два підрозділи, які складали й представники кафедри, – факультет професійної освіти (профосвіти) з багатьма відділеннями й факультет соціального виховання (соцвиху) з відділеннями дошкільного виховання та підготовки класних керівників. Має місце доречний опис перебудови вищої освіти

й актуальності вирішення проблеми підготовки педагогічних кадрів у період директив комуністичного керівництва в Україні.

Цікавим є досліджений факт про те, що деканом факультету професійної освіти з 1922 р. був учений Лев Володимирович Рейнгард, рідний дядько завідувача кафедри педагогіки (1968–1978) професора Ігоря Олександровича Рейнгарда, який виховувався в науковому товаристві династії учених Рейнгардів і передусім – батька, засновника Ботанічного саду Олександра Володимировича Рейнгарда. Автори детально висвітлили педагогічні надбання вченого («Формы и методы преподавания в высшей школе», 1973; «Подтексты в обучении», 1990), творчого педагогічного працівника (збірки поезій: «Природа и человек», 2004; «Смысл и поиск», 2007) та керівника кафедри.

В першій частині посібника описані цікаві й важливі історичні факти, які відіграють роль і для сучасного стану розвитку вищої педагогічної освіти про те, що наприкінці жовтня 1930 р. в Інституті соціального виховання (раніше – факультет соціального виховання) функціонували кафедри педагогіки (також і при Дніпропетровському ФХМІ (1931), дидактики, політехнізації, педології, анатомії та фізіології, які обслуговували підготовку педагогічних кадрів для суспільства, та існував при цьому закладі Дніпропетровський вечірній педолого-педагогічний відділ (до 1933 р.), який згодом перевели на заочну форму навчання у Новомосковську.

В посібнику висвітлюються питання щодо приділення уваги працівниками кафедри педагогіки розвитку експериментальної педагогіки в період існування Інституту народної освіти (ІНО). Експериментальним майданчиком виступали дитсадок, музей соцвиху й кабінет експериментальної педагогіки, психології та гігієни.

У виданні чітко окреслено постаті вчених у галузі педології, педагогіки й дефектології, які зробили значний внесок у розвиток педагогічної науки у різні часи, починаючи зі створення закладу й кафедри і до сьогоднішніх днів: професори та доценти М. І. Задериголова, М. С. Брук, І. М. Левінсон, С. А. Данилов, І. Т. Прус, І. О. Рейнгард, В. І. Ткачук, І. В. Распопов, В. А. Гладуш та інші.

Національна система вищої педагогічної освіти за роки розбудови української державності розвивалася згідно з Конституцією України, Державною національною програмою «Освіта»

(«Україна XXI століття»), законами України «Про вищу освіту», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», Концепцією педагогічної освіти, Державною програмою «Вчитель», Концепцією національного виховання, Указу Президента України «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки» та іншими нормативними і законодавчими актами України.

Але, як показує практика, стан справ у галузі вищої педагогічної освіти, темпи та глибина перетворень недостатньо задовольняють потреби особистості, суспільства й держави. Заклад вищої освіти не завжди дає випускнику професійну підготовку, яка б дозволила йому успішно адаптуватися в професійну діяльність. З іншого боку, держава та суспільство теж не виявляють необхідної активності в організації реального працевлаштування, розвитку мотивації до самовираження, самовдосконалення, формування позитивного професійного іміджу. Про професію «вчитель», як і в усі попередні часи, пригадують лише на початку нового навчального року та в день професійного свята.

Заклади вищої освіти, які дають студентам педагогічну професію, залишаються сам на сам із проблемами та труднощами і намагаються працювати на перспективу розвитку суспільства. Ця ключова ідея була закладена в Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття»), яка наголошує, що педагогічні працівники мають стати основною рушійною силою відродження та створення якісно нової національної системи освіти. У зв'язку з цим головна увага має бути зосереджена на підготовці нового покоління педагогічних працівників, підвищенні загальної культури, професійної кваліфікації та соціального статусу педагога до рівня, що відповідає його ролі у суспільстві.

Важливим є і те, що сьогодні вища педагогічна освіта в Україні переживає складні часи трансформації до європейського освітнього простору. Нові стандарти передбачають підготовку фахівця освітньої сфери, який би був здатним, по-перше, визначати педагогічні цілі та успішно досягати їх, по-друге, бути суб'єктом особистісного та професійного зростання. До того ж, треба зазначити дуже важливу й необхідну річ – отримувати знання, первинні вміння та навички сьогодні вже недостатньо, необхідно формувати професійні й особистісні компетентності педагогічного працівника. При цьому рівень професійних та

особистісних досягнень визначається здатністю і вмінням учитися все життя і застосовувати вивчене на практиці. Тому перед викладачами закладу вищої освіти стоїть важливе завдання – навчити студентів раціонально організовувати свою навчальну діяльність, опановувати техніку особистої розумової праці та вміння працювати з джерельною базою, сучасними інформаційними ресурсами.

Особливого значення набирає підготовка педагогічних працівників для спеціальних навчально-виховних закладів, оскільки система спеціальної освіти як в усьому світі, так і в Україні постійно реформується й ефективно її функціонування безпосередньо залежить від рівня фахової компетентності спеціальних педагогів. Це категорія педагогічних працівників, які обізнані зі психофізіологічними особливостями розвитку дітей із фізичними та психічними вадами (глухих, слабочуючих, сліпих, слабозорих, сліпоглухонімих, розумово відсталих, логопатів, із порушеннями рухових функцій та ін.), закономірностями їхнього виховання, освіти та навчання.

Саме від цієї категорії педагогів залежить успішне впровадження до педагогічної практики таких інноваційних освітніх проєктів, як інклюзивне та інтегроване навчання дітей з порушеннями розвитку, подальше вдосконалення розвитку системи спеціальної освіти.

Проблеми підготовки дефектологічних кадрів в Україні вивчалися вченими-дефектологами упродовж тривалого часу, але, як переконує народна мудрість, «удосконаленню немає меж». З огляду на це науково-педагогічний колектив кафедри в період із 2013 по 2018 рр. досліджував такі наукові проблеми: «Удосконалення підготовки корекційного педагога в умовах університетської освіти» та «Педагогіка здоров'я як основа розвитку потенціалу особистості».

Упродовж означеного періоду науково-педагогічним складом, аспірантами та студентами проведено системну та всебічну пошуково-дослідну роботу. Зокрема, зроблено детальний аналіз генезису вдосконалення професійної підготовки вчителя-дефектолога, вивчено досвід передових вишів Західної Європи, з'ясовано сутність поняття «компетентність» як провідного критерію готовності випускника до викликів професійної діяльності та соціального життя, виявлено низку професійно важливих для

спеціального педагога компетентностей, які до цього часу, на наш погляд, висвітлено недостатньо повно. Це формування професійного іміджу вчителя-дефектолога, залучення майбутнього педагога до соціальних проектів та волонтерської діяльності, набуття лідерських якостей у процесі саморозвитку та самореалізації, удосконалення інформаційної комунікативності випускника та його навичок у використанні сучасних інформаційних технологій.

Результати пошуково-дослідницької роботи висвітлено у збірниках наукових праць, науково-практичних часописах, матеріалах науково-практичних конференцій, у змісті навчальних та методичних посібників, розробок тощо. Узагальнені підсумки роботи науково-педагогічних працівників за весь період розвитку й діяльності кафедри педагогіки та спеціальної освіти, ровесниці ДНУ, висвітлені в нарисах персоналій, поданих у цьому навчальному посібнику, адресованому викладачам, науковцям, студентам закладів вищої освіти, де готують спеціальних педагогів.

Редакційна колегія

РОЗДІЛ 3

ДОПОМІЖНИЙ ПЕРСОНАЛ КАФЕДРИ

АНТОНЕНКО

Світлана Валентинівна

(10.11.1945)

*Старший лаборант
кафедри педагогіки
(1966–1986)*

Світлана Валентинівна Антоненко народилася 10 листопада 1945 р. у станиці Могоча Читинської області. Дівоче прізвище – Ігнатєва. Заміжня за Анатолієм Михайловичем Антоненком. За національністю Світлана Валентинівна – росіянка. Батько, Валентин Володимирович Ігнатєв, 1918 р. народження, працював викладачем Дніпропетровського державного університету на спеціальній кафедрі. Мати, Валентина Іларіонівна Ігнатєва, 1924 р. народження, працювала діловодом в Управлінні дорожнього транспорту.

У 1953 р. Світлана почала ходити до школи № 2, а у 1964 р. успішно закінчила її. Була членом ВЛКСМ з 1961 р. та членом профспілки з 1965 р.

Професійний стаж Світлани Валентинівни розпочався у вересні 1964 р. на Дніпропетровському радіозаводі, де працювала монтажницею по червень 1965 р.

Із 24 березня 1966 р. Світлану Валентинівну прийнято на посаду препаратора кафедри педагогіки, а потім з 1 жовтня 1966 року було переведено на посаду лаборанта кафедри педагогіки, пізніше – старшого лаборанта. За відповідним рапортом, який підписав ректор Дніпропетровського держуніверситету академік В. І. Моссаковський Світлана Валентинівна Антоненко була призначена матеріально відповідальною за книжковий фонд кафедри педагогіки. За період роботи на кафедрі педагогіки проявила себе активним, грамотним працівником, творчо ставилась до виконання своїх посадових обов'язків.

У 33 роки, а саме у 1978 р., Світлана Валентинівна вступила на навчання до Дніпропетровського державного університету на спеціальність «Російська мова і література», після закінчення якої у 1983 р. їй було надано кваліфікацію філолога, викладача російської мови і літератури.

Із характеристик, які знаходяться в особовій справі С. В. Антоненко, відомо, що вона проявляла себе як сумлінна та дисциплінована працівниця, яка постійно підвищувала свою ділову кваліфікацію (вчилася у гуртку стенографії, опановувала технікою машинопису). З почуттям відповідальності ставилася до дорученої їй справи, була працьовитою, морально стійкою та добрим товаришем.

Працюючи на кафедрі, Світлана Валентинівна Антоненко цікавилася психологічною тематикою наукових семінарів кафедри і постійно їх відвідувала. Гарне виконання своїх службових обов'язків поєднувала з громадською роботою, будучи членом комсомольського бюро аспірантсько-асистентської комсомольської групи філологічного факультету, до якого й належала кафедра педагогіки в той час.

Звільнилася з посади старшого лаборанта кафедри педагогіки 4 серпня 1986 р. за власним бажанням у зв'язку з переїздом в інше місто за місцем працевлаштування чоловіка. До речі, чоловік Світлани Володимирівни, Анатолій Михайлович Антоненко, працює у ДНУ імені Олеса Гончара й до сьогодні. У родині Антоненків є донька Ольга, 1972 р. народження, та син Роман, 1979 р. народження.

З 1986 по 1989 рр. працювала асистентом на кафедрі педагогіки Криворізького педагогічного інституту (Дніпропетровська область). Після повернення до м. Дніпропетровськ

працювала в 136-й міській гімназії вчителем російської мови і літератури (1990–2005). Потім – у журналі «Технополіс» (м. Дніпро, вул. Казакова, 3) коректором. Там вона працює й донині на півставки. З теплотою згадує завідувачів кафедри педагогіки доц. І. О. Рейнгарда, В. І. Ткачука, блискучого майстра слова – доц. Д. А. Курченко.

Світлана Валентинівна неодноразово отримувала заохочення (подяки, грамоти), її ім'я заносили на дошку пошани філологічного факультету.

Джерела та література: Архів ДНУ. – Ф. 1, оп. 4, спр. 3975, арк. 29.

Т. П. Приходько

ВОЛКОВА

Людмила Євсеївна

(03.05.1936)

*Лаборант кафедри педагогіки
(1963–1967)*

Народилася 3 травня 1936 р. у м. Дніпропетровськ у родині вчителя. У 1956 р. закінчила СШ № 23, у тому ж році вступила до Дніпропетровського державного університету на філологічний факультет. У 1961 р. здобула вищу освіту із спеціальності «Російська мова і література», отримавши кваліфікацію філолога, учителя російської мови і літератури середньої школи.

З особової справи Людмили Євсеївни відомо, що її батько Є. Г. Курач працював старшим лаборантом кафедри російської мови ДДУ, мама на той час була пенсіонеркою. Мала чоловіка В. Т. Волкова, 1937 р. народження, який працював інженером-конструктором на заводі металоконструкцій № 2, та доньку І. Волкову, 1960 р. народження.

Із 1961 по 1963 рр. працювала літературним редактором технічного відділу бюро «Оргпромбуд» управління промислових будівельних матеріалів Дніпропетровського раднаргоспу. Після скорочення штатів відділу у 1963 р. працювала бібліотекарем у міському професійно-технічному училищі № 5.

4 грудня 1963 р. Л. Є. Волкова була прийнята на посаду лаборанта кафедри педагогіки Дніпропетровського державного університету. Цікавим є той факт, що заяву про прийняття на роботу підписував завідувач кафедри С. А. Данилов, а на звільнення – завідувач кафедри педагогіки І. Т. Прус. Про обох керівників вона згадує у своєму літературному творі.

3 2 вересня 1967 р. звільнилася з посади лаборанта через перехід на роботу у школу № 67 обласного центру. Дуже добре володіла українською, російською та французькою мовами. Працювала у СШ № 67 учителем російської мови та літератури, була неодноразово відзначена як переможець конкурсу «Учитель року», охоче ділилася своїм педагогічним досвідом, була наставником молоді.

Останнім часом хворіла. Писала прозові твори «Проходной персонаж. Иван Терентьевич», «Мой шеф», у яких розповідалося про життя працівників кафедри педагогіки того часу (1960-ті роки). «...Нас было на кафедре семь человек, и каждого Иван Терентьевич Прус за первый месяц работы успел влюбить в себя – без всякого старания. Когда человек излучает свет и тепло, трудно не поддаться его очарованию. В свободное от лекций время кафедра скорее походила на исповедальню, где каждый дожидаясь момента остаться наедине с шефом и выложить все свои проблемы. Он слушал молча, с терпением духовника, а потом осторожно, куцыми репликами, словно подталкивал тебя к единственно правильному решению. И никакого умничанья с видом мудреца! А ты потихоньку расправляешь плечи, прямо на ходу соображая, как же нужно поступить с этими своими проблемами. Словно ты сам только что додумал, в чем ошибался, что делать дальше. Впервые за много лет на кафедре вслух, а не украдкой, смеялись и даже плакали, не стеснясь эмоций, если у кого-то что-то случилось».

У кожному рядку цієї розповіді відчувається доброзичливе ставлення лаборанта Людмили Євсєївни до керівника кафедри педагогіки Івана Терентійовича Пруса. Перед сьо-

годнішніми читачами у змалюванні Л. Є. Волкової постає образ завідувача кафедри у порівнянні з іншими керівниками... «Степанов (мається на увазі С. А. Данилов – авт. примітка) обожал дисциплину, призывая к порядку нудными нотациями. Иван Терентьевич о них не говорил, словно не было самих понятий – дисциплина и порядок. Но они были, их даже нарушали, когда внезапно останавливался транспорт, и преподаватель опаздывал на лекцию, или кто-то заболел, а не мог об этом сообщить, не имея домашнего телефона (с середины шестидесятых домашний телефон считался роскошью). Нарушителю приходилось оправдываться, объясняться, каяться, а заведующий, вместо выговора, начинал тебя успокаивать, утешать. И ты уже чувствовал себя по-другому. Влетало от декана ему, а не тебе, сорвавшему лекцию! И теперь ты был готов на любой подвиг, чтобы не подвести любимого начальника. Например, шагать в грозу или жуткий мороз через весь город, пока стоят троллейбусы и трамваи, а это значит – надо выйти раньше на два часа, но не опоздать! Нет, только не опоздать!

Как же мы все боялись его огорчить! Но ангелом Иван Терентьевич не был. На первом же совещании четко рассказал о своих требованиях, и в голосе все почуяли ту твердость принципов, которую потом и осознали, – во время анализа лекций, посещенных вроде бы добреньким шефом. Разбор полетов происходил тет-а-тет, а «сбитый летчик», потерпевший фиаско от множества недостатков, найденных заво́м, долго потом приходил в себя. Я видела: многим было неловко или даже стыдно за свои промахи. Но он же и подсказывал путь к исправлению чужих ошибок. И все так тихо-тихо, в другой комнате, за закрытыми дверями. А уходили от него взбодренными, с улыбкой, и казалось, что только что закончилась дружеская беседа, а не злополучный разбор полетов...»

Добрі спогади Л. Є. Волкової про колектив кафедри педагогіки того часу доповнили наші уявлення про викладачів університету, їхнє яскраве професійне та особисте життя.

Джерела та література: Архів ДНУ. – Ф. 1, оп. 1, спр. 4306, арк. 8.

Н. В. Зимівець

ДАЦІЙ
Ірина Борисівна

(30.07.1952)

*Лаборант кафедри
педагогіки та психології
(1972–1973)*

Ірина Борисівна Дацій народилася 30 липня 1952 р. в селі Алакуртті Костенського району Карело-Фінської РСР (у південно-західній частині Мурманської області). У 1963 р. разом із батьками переїхала до міста Дніпропетровськ (нині – м. Дніпро), де в 1970 р. закінчила середню школу № 19. Після закінчення школи Ірина Борисівна працювала у центральній лабораторії Дніпропетровського заводу «Емаль посуд». У травні 1971 р. перейшла працювати помічником секретаря до Дніпропетровського лікero-горілчаного заводу, звідки звільнилася в серпні 1971 р. та пішла працювати до Дніпропетровської допоміжної школи-інтернату № 2 на посаду діловода.

Батько був офіцером запасу, пенсіонером Міністерства оборони СРСР. Мати працювала у Дніпропетровській школі-інтернаті № 2 на посаді вихователя.

На кафедру педагогіки Ірина Борисівна потрапила у серпні 1972 р., виконуючи тимчасові обов'язки лаборантки С. В. Антоненко за період з 1 вересня по 26 жовтня 1972 р., яка пішла в декретну відпустку. А з 6 вересня 1972 р. Ірина Борисівна Дацій була прийнята на посаду лаборанта кафедри педагогіки та психології Дніпропетровського державного університету.

За час роботи в закладі виявляла значний інтерес до спеціальної педагогіки, а також важливо зазначити, що Ірина Борисівна відвідувала спеціальний заклад школу-інтернат № 2 з метою проведення індивідуальної роботи з вихованцями. Працюючи на кафедрі, вона брала активну участь у створенні науково-методичного кабінету з педагогічної практики, а також організації наукової лабораторії з експериментальної психології. З інтересом

та бажанням виконувала різні доручення кафедри й мала високе почуття відповідальності за доручену справу.

1 листопада 1973 р. Ірина Борисівна Дацій написала заяву на звільнення з посади лаборанта кафедри педагогіки та психології ДДУ за власним бажанням.

Джерела та література: Архів ДНУ – Ф. 1, оп. 1, спр. 6628, арк. 12.

З. П. Бондаренко

КОВАЛЬОВА
Лідія Федорівна

(30.12.1946)

*Старший лаборант кафедри
педагогіки та спеціальної освіти
(1986 – до сьогодні)*

Лідія Федорівна Ковальова народилася в м. Дніпропетровськ (нині – м. Дніпро) у сім'ї службовців 30 грудня 1946 р. Батько – Федір Миколайович – був інженером-будівельником, а мати – Валентина Дмитрівна – працювала викладачем фізично-го виховання в технікумі, який готував культурно-просвітницьких працівників. Після школи в 1965 р. Лідія Федорівна вступила до Дніпропетровського державного університету на історико-філологічний факультет, який невдовзі після її вступу було розділено на філологічний та історичний. Лідія Федорівна закінчила вже історичний (це був його перший випуск) у 1970 р., отримавши диплом історика, викладача історії та суспільствознавства.

Вибір фаху не був випадковим, оскільки цей же факультет закінчила її старша сестра, сьогодні відомий в Україні археолог, історик, громадський діяч, доктор історичних наук І. Ф. Ковальова. «Сестра завжди була для мене прикладом і під час навчання у школі, і під час навчання в університеті, а також і після його закінчення, – згадує Лідія Федорівна. – Протягом тривалого часу,

аж до 1990-х років, я разом із нею їздила в археологічні експедиції». Сталий інтерес до історичної науки зберігся й до сьогодні, але тепер він поєднався з питаннями, які стосуються психології та педагогіки. А ще на вибір професії вплинуло те, що у школі, де навчалася Лідія Федорівна, був дуже талановитий учитель-історик, якому вдалося в дитячій свідомості розбудити інтерес до далекої минувшини нашого народу.

Після закінчення університету Лідія Федорівна працювала секретарем комітету комсомолу у Дніпропетровському промислово-економічному технікумі, потім учителем історії у вечірній школі, а з 1974 р. почався етап її трудової біографії, пов'язаний із Дніпропетровським державним (тепер Дніпровським національним імені Олеся Гончара) університетом. Вона працювала і в бібліотеці, і в навчальному відділі, і в приймальній проректора з вечірньої та заочної форми навчання Є. Р. Абрамовського, якого часто згадує, бо пройшла гарну школу доброзичливого ставлення до усіх людей, а особливо – до тих, із ким маєш справу, толерантності й уміння виконувати будь-яку роботу легко й з радістю, у відведений термін тощо. Мені пригадався випадок, коли я вступила до університету у 1975 р. й отримувала підручники в університетській бібліотеці. Це було в 1-му навчальному корпусі на 1-му поверсі. Студентів було багато, а бібліотекарів – мало. Усі хотіли швидкого обслуговування. З усіх бібліотекарів мені чомусь була симпатичною усміхнена тендітна жіночка, яка дуже швидко приносила й відносила підручники й була уважною до всіх. Здавалось, вона водночас хотіла допомогти усім студентам, які очікували чергу. Мені пощастило, бо підійшла до мене саме Лідія Федорівна, – відтоді й розпочалося моє спілкування з нею.

Із січня 1986 р. Л. Ф. Ковальова розпочала працювати старшим лаборантом кафедри педагогіки (нині кафедра педагогіки та спеціальної освіти), яка була у складі педагогічного факультету, що розташовувався в історичному навчальному корпусі № 2, за адресою проспект Карла Маркса (нині – проспект Дмитра Яворницького), 36, овіяному легендами й спогадами очевидців створення Катеринославського університету у далекому 1918 р.

Протягом багатьох років Лідія Федорівна є незмінною берегинею кафедри, людиною, яка є рідною не лише для науково-педагогічних працівників, а й для багатьох випускників факультету та нинішніх студентів. Вона теж за фахом учитель, і їй

притаманні риси гуманної, патріотичної й щиросердної людини, яка пов'язала своє життя з університетом і віддана йому сповна. Тепло відгукуються про неї колеги, називаючи її «мамою кафедри, з якою завжди легко». Кандидат соціологічних наук В. І. Лазаренко, доцент кафедри соціальної психології та психології управління, говорить: «Лідія Федорівна – унікальна людина, адже все своє життя вона в університеті й із університетом. Можна сказати, що її в університеті знають всі. 44 роки життя пройшли тут, наче один день. Лідія Федорівна – людина дуже сімейна (має двох синів і п'ятьох онуків), можливо, тому й не склалася її наукова кар'єра, хоча вона могла б стати відомим істориком. Але на кафедрі педагогіки та спеціальної освіти впевнені, що вона все знає, все вміє і все зробить, кожному допоможе. Усім добре відоме її бездоганне ведення службової документації. На неї завжди могли розраховувати усі керівники кафедри, із якими їй довелося працювати в різні часи (В. І. Ткачук, І. В. Распопов, В. А. Гладуш, С. І. Нетьосов), знаючи, що вона ніколи не підведе. Лідія Федорівна – людина, яка знає обов'язки завідувача кафедри і за потреби їх виконає, а якщо виникне необхідність, то й заняття у студентській групі проведе».

«Лідія Федорівна – надзвичайна! Погляньте, як вона за усі ці роки не розгубила оптимізму, толерантності та відчуття радості! Завжди усміхнена, привітна й позитивна», – стверджує кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Т. П. Приходько.

Дійсно, усім, хто знає Лідію Федорівну Ковальову, відомо, що вона має дуже добру вдачу та надзвичайне життєлюбство. Кафедра асоціюється у багатьох поколіннях саме з іменем цієї симпатичної, маленької жінки, яка є сильною й водночас слабкою, бо має всі характеристики, які дають можливість цінувати й поважати її за безкорисливу допомогу, увагу і бажання бути потрібною іншим. Студенти засвідчили свою любов, вигадавши незвичайне формулювання для подяки Лідії Федорівні: «За всюдисуще материнство». Відданість своїй справі була помічена не тільки колегами і студентами, а й керівництвом університету – у 2013 р. Лідія Федорівна була нагороджена грамотою за сумлінну працю, організацію та забезпечення навчального процесу, бездоганне виконання посадових обов'язків, відповідальність та активну участь у громадському житті факультету.

Нагород було багато, але найголовніша нагорода – це шанобливе ставлення науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки в усі часи, відколи працює Лідія Федорівна, до неї, бо вона добросердна, емпатійна й турботлива, яка подає усім приклад, – бути завжди життєлюбною й ввічливою до усіх, з ким маєш справу, які б хвили настрою тебе не обіймали! А з педагогіки добре знаємо силу прикладу – найважливішого методу виховного впливу. Лідія Федорівна пишається своїми синами – Віталієм, який є сміливим, мудрим і відчайдушним, бо пройшов нелегкими воєнними шляхами Афганістану, та Євгенієм – уважним, турботливим і динамічним. Щаслива вона в оточенні дітей і онуків. Особлива радість – онука Наталія, яка працює у місцевій поліції.

Можна впевнено сказати, що не одне ще покоління студентів і викладачів буде асоціювати кафедру педагогіки з іменем Лідії Федорівни Ковальової. Сама Лідія Федорівна – це вже історія. Наповнена, хвилююча й красива. Незамінна!

Джерела та література: Архів ДНУ. – Ф. 1, оп. 4, спр. 8153, арк. 11; Ромас Людмила. Усе її життя – це університет // ...А найбільша гордість університету – його люди: нариси / ідея та заг. ред. М. В. Полякова; авт.-упоряд. В. В. Іваненко, І. С. Попова, В. В. Корольова. – Дніпро : ЛІРА, 2018. – С. 79–80.

З. П. Бондаренко

РИБАЛКО
Ірина Гарріївна

(12.05.1969)

*Лаборант кафедри педагогіки
(1986–1992)*

Ірина Гарріївна Рибалко народилася 12 травня 1969 р. у промисловому районному центрі Дніпропетровської області – місті Дніпродзержинськ (із 2016 р. – м. Кам'янське), неподалік

від обласного центру. Батько працював інженером-механіком у Дніпродзержинській автошколі ДТСААФ, а мати – лаборантом станції переливання крові.

Коли Ірині виповнилося сім років, вона стала ученицею Дніпродзержинської середньої школи № 5, яку успішно закінчила у 1986 р. Як і більшість молоді в часи Радянського Союзу, була членом ВЛКСМ, лідером молодіжної організації. Навчалася у школі старанно і відповідально, чим подавала гарний приклад молодшій сестрі.

Після закінчення школи прагнула швидше розпочати трудову діяльність, отож подала заяву і була прийнята на посаду лаборанта кафедри педагогіки Дніпропетровського державного університету з 25 серпня 1986 р. Ірина Гарріївна відповідально виконувала свої посадові обов'язки і брала активну участь у житті кафедри і факультету.

«Іра прийшла на кафедру зовсім юною дівчинкою, маючи таке нестримне й доросле бажання працювати у вищому навчальному закладі, що не могло не захоплювати викладачів кафедри педагогіки. Вона з легкістю виконувала усі службові доручення, охоче готувала сценарії виступів викладачів і студентів, щедро дарувала усім компліменти, чарівну посмішку, позитивні емоції, – одне слово, – лаборант кафедри педагогіки І. Г. Рибалко була дивовижною й харизматичною», – розповідає доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти З. П. Бондаренко.

Так, Ірина Гарріївна завжди допомагала організовувати різноманітні інформаційно-виховні та культурно-розважальні заходи і сама була учасницею багатьох із них. Чого варті були «Дні факультету»! Збережені світлини того часу частково передають творчу та емоційно наповнену атмосферу заходу, де активною учасницею була і лаборант кафедри педагогіки Ірина Гарріївна Рибалко.

За активну участь в організації і проведенні фестивалю самодіяльної творчості у 1987 р. їй була оголошена подяка.

І. Г. Рибалко пропрацювала в університеті шість років і звільнилася за власним бажанням 20 жовтня 1992 р.

У 1993 році І. Г. Рибалко закінчила романо-германське відділення ДДУ за спеціальністю – «Філолог-германіст, викладач англійської мови та літератури», зараз вона є власницею

інформаційно-комунікаційної освітньої агенції (м. Київ) та працює сертифікованим репетитором з англійської мови.

Джерела та література: Архів ДНУ. – Ф. 1, оп. 4, спр. 8153, арк. 11.

Л. М. Ніколенко

ДЕНИСЕНКО
Алла Анатоліївна

(18.01.1978)

*Лаборант кафедри педагогіки
та психології
(2001–2007)*

Алла Анатоліївна є спеціалістом-практиком у сфері психології та психотерапії. Вона народилася 18.01.1978 р. у м. Дніпропетровськ (нині – м. Дніпро) у родині робітників. Закінчила середню школу № 18 у Дніпропетровську. Трудову діяльність розпочала у 1995 р. у вечірній середній школі № 15 секретарем-машиністкою. З 1997 року по 2000 рік працювала в інтернаті № 2 (для розумово відсталих дітей) секретарем директора школи.

Навчалася на геолого-географічному факультеті Дніпропетровського національного університету (2000–2005 роки) за спеціальністю «Географія» й отримала кваліфікацію «Географ. Викладач географії». Під час навчання на заочному відділенні працювала на кафедрі педагогіки та психології (2001–2007 роки). У цей же час отримала другу вищу освіту на факультеті післядипломної освіти Дніпропетровського національного університету за спеціальністю «Психологія» (2005–2007).

Практику психолога розпочала у 2008 р. у приватній стоматологічній клініці «Полімед», де займалась професійним підбором та відбором лікарів клініки та роботою з персоналом щодо психологічних аспектів надання медичного сервісу. У 2008 р.

пройшла навчання за тематикою «Больові точки в управлінні стоматологічною клінікою» за методикою професора В. В. Бойка.

Із 2008 по 2009 рр. працювала психологом в ДЮЦ «Штурм». Займалась формуванням у дітей різного віку (з 5 до 18 рр.) навичок командної взаємодії та спрямованості на досягнення спільної мети. Також консультувала батьків з питань вікових особливостей дітей, особливостей сімейного спілкування та виховання. Здійснювала психологічну підготовку дітей до спортивних змагань.

У 2006–2011 рр. отримала додаткову психотерапевтичну освіту у Дніпропетровській школі сучасної психотерапії при Українській асоціації психотерапевтів і психоаналітиків, завершивши повний цикл 5-річного проекту за напрямом «Клієнт-центрованої психотерапії». З 2005 по 2008 рр. при Інституті соціальних досліджень і психокорекції (м. Київ) пройшла повний курс навчання «Піскової психотерапії» та застосовує отримані знання, уміння і навички за основним фахом у психотерапії.

Із 2012 р. працює практичним психологом Психологічної служби Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Професійно здійснює психологічний супровід з метою підвищення ефективності освітньо-виховного процесу в університеті, особистого і професійного зростання, соціального благополуччя, збереження психологічного здоров'я студентів, викладачів, співробітників. У своїй роботі надає психологічні послуги студентам, викладачам університету як в індивідуальній, так і груповій формі, проводить тренінгові заняття, майстер-класи.

Алла Анатоліївна розробила і проводить тренінгові заняття зі студентами та кураторами академічних студентських груп за тематикою: «Згуртованість студентського колективу», «Механізми ефективного спілкування», «Емоційний інтелект» тощо.

Уперше за час існування Психологічної служби в ДНУ імені Олеся Гончара вона запровадила нову форму надання психологічної допомоги студентам та співробітникам університету – арт-практики та піскову терапію. Постійно підвищує рівень професійної психологічної підготовки та майстерності, розширює арсенал психологічних практик, які застосовує у своїй практичній діяльності. У 2013 р. при Центрі післядипломної освіти ДНУ імені Олеся Гончара здійснила навчання з підготовки фахівців до роботи із сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах, та підтвердила відповідність спеціалізації «Тренер з підготовки

спеціалістів до соціального супроводу сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах (СЖО), із правом здійснення соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах».

А. А. Денисенко успішно навчалася за міжнародними програмами кризового консультування при Дніпровському кризовому центрі. Із квітня 2014 р. активно долучилася до волонтерської роботи у благодійному фонді «Допомога Дніпра» із надання соціальної і психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам (переселенцям) з тимчасово окупованих територій Донецької, Луганської областей, АР Крим.

У 2015 р. успішно оволоділа тренінговою програмою «Упровадження корекційних програм для осіб, які вчинили насильство в сім'ї» в рамках реалізації проекту ОБСЄ в Україні «Посилення комплексного гендерного підходу в контексті конфлікту в Україні».

У 2016 р. Алла Анатоліївна взяла участь у тренінговому навчанні за тематикою «Школа толерантності з питань ЛГБТ», м. Запоріжжя. У 2016 р. відвідала тренінгове навчання й отримала свідоцтво за темою «Тьютор резильєнтності», м. Київ, організатор – Жіночий консорціум України.

Восени 2017 р. оволоділа програмою молодіжної ініціативи «Інклюзивна Україна».

Сьогодні основними напрямками напрацювання та розширення професійного досвіду А. А. Денисенко є програми за такими темами, як «Життя як творчість. Арт-практики», «Розвиток емоційного інтелекту. Особистісне зорстання», «Професійна орієнтація – працювати з любов'ю», «Робота зі стереотипами» та «Психологія здоров'я». Має науково-популярні статті у газеті «Дніпровський університет».

Основні праці: Денисенко А. А. Системний підхід у роботі психологічної служби ВНЗ із формування професійно важливих якостей студентів / А. А. Денисенко // Аспекти гуманізуючого впливу освіти на особистість : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 25–27 жовтня, 2017 р. – Дніпро : Літограф, 2017. – С. 145–146.

Джерела та література: Відділ кадрів ДНУ. – Особова справа Денисенко А. А.

В. І. Лазаренко

КРАСНОАНИНА**Олена Євгенівна**

(11.09.1966)

*Лаборант кафедри
педагогіки та корекційної освіти(2006–
2013)*

Олена Євгенівна Красноаніна народилася 11 вересня 1966 р. у м. Дніпропетровську (нині – м. Дніпро).

Після закінчення загальної середньої школи навчалась у Дніпропетровському транспортно-економічному коледжі за спеціальністю «Правознавство», отримала середню спеціальну освіту.

Олена Євгенівна Красноаніна у 2006 р. прийшла працювати лаборантом на кафедру педагогіки та корекційної освіти, яка розташовувалася в навчальному корпусі № 2 в аудиторії № 45 за адресою пр. Карла Маркса (нині – пр. Дмитра Яворницького), 36. На цій посаді вона пропрацювала 7 років (2006–2013).

За цей період виконувала різні види робіт по кафедрі педагогіки та корекційної освіти. Допомогала завідувачу кафедри педагогіки та корекційної освіти доценту В. А. Гладушу, пізніше – в. о. завідувача кафедри доценту Є. Т. Коробову у справі діловодства та оформлення науково-методичних комплексів дисциплін, які читаються за спеціальністю, в оформленні кафедральних збірників наукових статей, технічній корекції та виправленні підготовлених наукових матеріалів для участі у щорічних студентських науково-практичних конференціях по кафедрі та в підготовці документації НПП кафедри для відрядження.

Олена Євгенівна дуже уважна і чуйна працівниця, завжди відгукувалась на звернення чи прохання науково-педагогічних працівників кафедри педагогіки та корекційної освіти щодо технічної підготовки матеріалів студентів і викладачів на конференції різного рівня, оформлення дипломних і курсових робіт тощо.

Спокійної вдачі, емоційно врівноважена та поціновувала християнські моральні чесноти, гармонію відносин у колективі.

Зараз працює в іншій організації (м. Дніпро).

Джерела та література: Відділ кадрів ДНУ. – Особова справа
Красноаніної О. Є.

О. І. Переворська

КОБЗЄВА
Ірина Миколаївна

(06.02.1974)

*Лаборант кафедри педагогіки
та спеціальної освіти (2015–
2018)*

Ірина Миколаївна Кобзева народилася 06.02.1974 р. у м. Луганську. Закінчивши школу, Ірина Миколаївна мріяла вступити до Луганського педагогічного університету, але в останній момент з волі батьків подала документи до Східноукраїнського державного університету, який з відзнакою закінчила у 1996 р. та отримала кваліфікацію «Інженер-механік».

Ще навчаючись на перших курсах університету, вона вже почала свою трудову діяльність у науково-дослідному інституті «Іскра» Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля, куди після закінчення університету прийшла працювати на посаду інженера. Проявивши себе як здібний молодий фахівець, Ірина Миколаївна була переведена на посаду молодшого наукового співробітника, а згодом працювала науковим співробітником НДПКІ «Іскра». Займалась дослідженнями в таких наукових сферах, як криптографія, біосенсорні технології, гуманітарне розмінування, томографія та інші. Ірина Миколаївна є розробником методичних рекомендацій «Догляд транспортних засобів на митних постах» для студентів Університету митної справи та фінансів, опублікувала декілька десятків наукових статей з проблематики проведених досліджень. Понад 14 років була рецензентом дипломних робіт на декількох кафедрах Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля.

Життя йшло своїм руслом, але в червні 2014 р. на луганську землю прийшла жахлива війна. Тисячі людей рятувалися від обстрілів з градів, танків, БТРів, які господарювали на вулицях Луганська. 15 червня 2014 р. Ірина Миколаївна остаточно прийняла рішення: разом із сином покинути рідне місто і виїхати у більш безпечний край. Спочатку вони переїхали до м. Комсомольськ (нині – м. Горішні Плавні) Полтавської області, а в серпні 2014 р. – до м. Дніпро. Вибір міста став не випадковим: у Дніпрі були близькі знайомі, які допомогли їм на той час, та й саме місто прийняло доброзичливо, втім, як і всіх, хто продовжував приїжджати сюди з Донбасу та Криму.

Опинившись у складних життєвих умовах, Ірина Миколаївна не склала руки, а поступово, крок за кроком, почала створювати свій новий життєвий шлях тепер уже на дніпровській землі.

Жінці складно доводилося з пошуками роботи на новому місці. Вона зареєструвалася на сайті Центру зайнятості вільних людей і записалася на тренінг з працевлаштування, де одна з волонтерок координаційного центру «Допомога Дніпра» запропонувала їй спільними зусиллями пошукати вакансії у ВНЗ Дніпра. І майже через кілька днів їй запропонували вакансію в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара – одному з найкращих вищих навчальних закладах України. І ось доля склалась так, що давня мрія про педагогіку здійснилась саме на кафедрі педагогіки та корекційної освіти ДНУ ім. Олеся Гончара. Прийшовши у квітні 2015 р. на кафедру, Ірина Миколаївна не розгубилася у новому колективі, а відразу ж виявила свій науково-педагогічний професіоналізм, різнобічність своїх знань і умінь, свою відкритість та порядність людини з життєвим досвідом. І як результат – педагогічний колектив кафедри педагогіки та корекційної освіти і студентська молодь прийняли її добре, уважно і з теплотою, оточивши турботою та повагою.

Але життя не стоїть на місці, тому Ірина Миколаївна постійно підвищувала власну професійну кваліфікацію й не зупинялась на досягнутому. Так у 2016 р. вона взяла участь у грантовій програмі від Міжнародної організації з міграції «Всебічна підтримка внутрішньо переміщених осіб та постраждалого населення в Україні» за фінансової підтримки Європейського Союзу, розробила бізнес-план «Надання комплексу послуг у сфері інформаційної діяльності» та отримала грант від МОМ. Отримавши

грант від Благодійного Фонду «Карітас-Донецьк» у Дніпрі на перенавчання, закінчила курси підвищення кваліфікації при ДНУ ім. Олеся Гончара й отримала кваліфікацію «Педагог». У межах проекту «Внутрішньо переміщені особи та приймаючі громади: розбудова толерантності через діалог», який у Дніпропетровській області впроваджувався Міжнародним благодійним фондом «Український жіночий фонд» за підтримки фонду Чарльза Стюарта Мотта та партнером у Дніпропетровській області громадською організацією «Жіночий інформаційно-координаційний центр», Ірина Миколаївна пройшла чотири базових тренінгових курси для жінок-ВПО з питань стресостійкості, управління конфліктами, планування майбутнього, ефективних комунікацій. У подальшому стала учасницею поглибленого тренінгового курсу, де отримала певні знання, які допомогли створити власну команду однодумців – громадську організацію «Два береги», діяльність якої спрямована на об'єднання громадян з числа ВПО з місцевою громадою на основі їхніх спільних інтересів, на активізацію соціальної та волонтерської діяльності молоді з числа ВПО та місцевої молодіжної громади, допомогу в соціально-реабілітаційній адаптації дітям та молоді з особливими потребами. У 2017 р. пройшла базовий та поглиблений тренінговий курс програми «Молодіжний працівник-2017» при Міністерстві молоді та спорту України (Державний інститут сімейної та молодіжної політики) й отримала свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Працюючи на факультеті психології та спеціальної освіти, Ірина Миколаївна зробила значний внесок у виховання та зростання студентської молоді, долучаючи її до спільних соціальних проєктів. Завдяки її активній діяльності студенти факультету психології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара мали змогу взяти участь у соціальних проєктах «Нова Україна», «16 днів проти насилля», «Майстерня порозуміння»; у міні-майстерні з Форум-театру; у воркшопі «Від мрій до дій»; у Стратегічній сесії з формування плану реалізації Програми сприяння розвитку громадянського суспільства у Дніпропетровській області на 2017–2020 рр., де представляли інтереси студентської молоді; у зустрічі з представником Агентства ООН у справах біженців в Україні (UNHCR Ukraine) Сарою Бачман (Sara Bachmann); у Всеукраїнській акції на підтримку діалогу всередині українського суспільства «День Миру in UA 2017». Також під

керівництвом Ірини Миколаївни студентська молодь була гідно представлена на Форумі «Молодь Дніпра», Форумі української молоді діаспори та Форумі «Бізнес-Молодь: ефект Wow від співпраці» та інших заходах. Участь майбутніх педагогів та психологів у таких заходах надзвичайно потрібна й актуальна, адже саме вони у подальшому житті будуть максимально наближені до дітей.

Також під час роботи на кафедрі Ірина Миколаївна неодноразово запрошувалась до участі у тренінгах, семінарах та міжнародних заходах, серед яких: Форум «Три роки внутрішнього переміщення: виклики та вдалі практики інтеграції» від Ради Європи в Україні; Форум «Освіта дорослих і розвиток громадянського суспільства». На останньому Форумі була учасником загальноукраїнського конкурсу кращих проектів у сфері освіти дорослих у рамках Європейського року освіти дорослих за підтримки Громадської спілки «Українська асоціація освіти дорослих», Представництва Німецької асоціації народних університетів DVV International в Україні.

Зараз Ірина Миколаївна працює методистом у Навчально-методичному центрі здоров'ябережливих та виховних технологій комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти», є засновницею та головою Правління Громадської організації «Два береги».

Ірина Миколаївна – автор понад 50 наукових праць, серед яких значна кількість і в галузі педагогіки.

Основні праці: Кобзева І. М. Теоретичні аспекти професійної підготовки педагогічних кадрів в системі вищої освіти / І. М. Кобзева, О. І. Переворська // V Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців», 30–31 березня 2017 р., м. Хмельницький, С. 89–90; Кобзева І. М. Громадські організації в системі професійної підготовки студентів / І. М. Кобзева, В. Е. Кобзев // Тези доповідей Всеукраїнської конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Наука та освіта в умовах трансформації суспільства», 21 вересня 2017 р. – К. : КНУД, 2017. – С. 18–19; Кобзева І. М. Роль громадських організацій у навчанні та вихованні молоді / І. М. Кобзева, І. В. Безверха // Тези доповідей IX-й міжнародної конференції «Молоді вчені 2018 – від теорії до практики», 16 лютого 2018 р. – Дніпро : Національна металургійна академія України, 2018.

Джерела та література: Відділ кадрів ДНУ. — Особова справа Кобзевої І. М.; Ірина Кобзева: «Крок за кроком — до нових досягнень» [Електронний ресурс] // Режим доступу : URL : <http://gurt.org.ua/news/informator/39927/>; Успішна Жінка : Ірина Кобзева [Електронний ресурс] // Режим доступу : URL: [https:// www.facebook.com](https://www.facebook.com).

В. А. Гладуш

НІКОЛАЄВА

Наталія Михайлівна

(08.07.1962)

*Лаборант кафедри
педагогіки та спеціальної освіти
(2018 – до сьогодні)*

Чи планувала Наталія Михайлівна Ніколаєва свій життєвий шлях присвятити педагогіці? Стати методистом? І чи думала вона, що її роботою буде організація навчально-виховного процесу у закладі вищої освіти? Ні. Але обставини вирішили все за неї. І зараз ми вдячні долі за те, що вона зробила цей вибір. Згадуємо про те, коли вперше познайомилися з Наталією Михайлівною під час викладання на курсах післядипломної освіти, враження склалося таке, ніби знайомі все життя.

Душа, посмішка, підтримка та щирість до кафедралів – це все про старшого лаборанта Наталію Михайлівну Ніколаєву.

Народилася Наталя Михайлівна влітку 8 липня 1962 р. у селі Боровиця Чигиринського району Черкаської області.

У 1979 р. в рідному селищі дівчина закінчила середню школу та постала перед вибором майбутньої професії. У школі Наталя гарно навчалася, любила точні науки: математику, фізику, хімію. Класний керівник пророкувала їй вступ до педагогічного інституту, але її вибір зупинився на технічній спеціальності. Зараз Наталія Михайлівна говорить, що, можливо, власним вибором змінила свою долю.

Приїхавши до Дніпропетровська у 1980 р., вступила до Дніпропетровського ордена Трудового Червоного прапора гірничого інституту імені Артема (нині – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка») на спеціальність «Автоматика і телемеханіка». В інституті навчалася на вечірньому відділенні та працювала вже з першого курсу на Дніпропетровському машинобудівному заводі. А з третього курсу як молодий перспективний професіонал Наталя була вже на посаді інженера заводу.

Після закінчення інституту у 1986 р. зустріла свого майбутнього чоловіка Віктора Олексійовича Ніколаєва, 1957 р. народження, який працював на заводі, до речі, Віктор Олексійович має один запис у трудовій книжці – головний спеціаліст відділу механічної обробки на верстатах із числовим програмним управлінням. У 1987 р. вони взяли шлюб. Зараз у родині Ніколаєвих двоє розумних та гарних синів: Сергій, 1989 р. народження, та Дмитро, 1991 р. народження. Сини Наталії Михайлівни гарно навчалися у школі, закінчили також музичну школу, зараз прекрасно грають на гітарах, а Дмитро ще й має свою групу, яку запрошують на різноманітні заходи нашого міста. Обидва навчалися у Дніпропетровському національному університеті, старший син – на фізико-технічному факультеті, молодший – на факультеті фізики, електроніки та комп'ютерних систем. На цей час Сергій та Дмитро працюють у нашому місті у сфері ІТ-технологій. Наталія Михайлівна згадує, як один із синів запросив їх із татом до ресторану на вишукану вечерю, а інший – до театру опери та балету. Вона пишається своїми синами, говорить, що вони – її гордість, і, як кожна мама, хвилюється за їхню долю.

Із 1982 по 2006 рр. Н. М. Ніколаєва працювала на машинобудівному заводі інженером, потім із 2008 по 2010 рр. – в центрі обслуговування мобільного зв'язку «Оптима», але, потрапивши під скорочення кадрів, змушена була стати на біржу праці. У 2010 р. Н. М. Ніколаєвій запропонували зовсім інший вид діяльності – працювати методистом у Центрі післядипломної освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Наталія Михайлівна відразу погодилась та пригадала слова класної керівниці зі школи: «Наталю, раджу вступати до педінституту». Спочатку вивчала всі положення про організацію навчально-виховного процесу, потім уже сама складала навантаження, розклади, відповідні накази та розпорядження, що стосувалися діяльності

центру. Упродовж семи років виконувала обов'язки куратора груп слухачів за спеціальностями «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» та «Дефектологія», потім – «Корекційна освіта». Добре знала контингент студентів центру, індивідуальні можливості кожної зі студенток, допомагала вирішувати всі навчальні та організаційні моменти університетського життя.

Так склалися обставини, що Наталія Михайлівна змушена була звільнитися з посади методиста центру в 2017 р. – тяжко захворіла її мама та потребувала постійного догляду. Як любляча донька, вона не могла зробити інакше. Наталія Михайлівна і зараз постійно піклується про свою матусю.

У лютому 2018 р. кафедра потребувала працівника на посаду лаборанта. Знаючи високий професіоналізм та відповідальність до дорученої роботи Н. М. Ніколаєвої, викладачами кафедри педагогіки та спеціальної освіти було запропоновано Наталії Михайлівні повернутися до університету, а саме працювати на нашій рідній кафедрі. З березня 2018 р. Н. М. Ніколаєва працює разом з нами лаборантом. Дуже відповідальна та спокійна, старається сумлінно виконувати свої обов'язки і доручення. Постійно приділяє увагу питанням з формування контингенту студентів та його збереженню, допомагає студентам адаптуватися в навчальному процесі, враховуючи всі особливості навчання, складає графіки роботи викладачів, накази на практику, оформлює відрядження викладачів та студентів, готує відповідні рапорти та накази щодо навчальної діяльності кафедри.

Викладачам кафедри приємно повертатися на кафедру після занять з інших корпусів університету, тому що їх чекає усміхнена та доброзичлива лаборант кафедри Наталія Михайлівна Ніколаєва.

Джерела та література: Відділ кадрів ДНУ. – Особова справа Ніколаєвої Н. М.

Т. П. Приходько

СВІТЛИНИ ІСТОРІЇ КАФЕДРИ

Навчальний корпус Першого реального училища (1895), з якого пізніше розпочалась історія Катеринославського університету

Навчальний корпус № 2 ДДУ після реконструкції (1936)

Нинішній навчальний корпус № 2 ДНУ (2017)

Колектив кафедри педагогіки та психології під час проведення методологічного семінару (1970-ті)

Участь колективу кафедри у проведенні «Дня факультету» (1990)

Колектив кафедри педагогіки та психології зліва направо у першому ряду: І. М. Ситник, Н. П. Волкова, Л. Ф. Ковальова, у другому ряду: С. Д. Алексеєнко, В. І. Лазаренко, Л. В. Чернишова, А. Д. Шевченко, І. В. Распопов, О. І. Переворська, А. О. Чугай, З. П. Бондаренко (1998)

*Новорічне свято на факультеті психології та соціології (1998).
Викладачі: О. В. Казарін, Н. П. Волкова, З. П. Бондаренко, Л. Ф. Ковальова*

Чарівний спів у виконанні Олени Ігорівни Переворської почули присутні на ювілейному святі з нагоди започаткування спеціальності «Психологія» (1 грудня 1999 р., ауд. 56, 2-й навчальний корпус)

На знімку: доценти І. В. Распопов і Л. В. Чернишова (2005)

Студенти групи ДФ-06-1 з куратором О. І. Переворською (2007)

*Студенти і викладачі кафедри і факультету –
учасники урочистих зборів з нагоди 90-річчя ДНУ (2008)*

*Студентки групи ДК-07-1 готуються до презентації
на семінарі-тренінгу (2008)*

*Старший лаборант кафедри педагогіки та спеціальної освіти
Л. Ф. Ковальова (2008)*

*О. І. Переворська на занятті з «Основ педагогічної майстерності»
в групі ДК-08-1 (2009)*

*На засіданні кафедри педагогіки та корекційної освіти викладачі:
Л. В. Чернишова, Є. Т. Коробов, І. В. Распопов, В. А. Гладуш (2009)*

І. В. Распопов спілкується з І. В. Гаркушою та А. А. Денисенко (2010)

І. В. Распопов завжди підтримував розвиток волонтерського руху на факультеті (2009)

Вітальне слово від членів кафедри ювіляру В. А. Гладушу (2010)

Студенти спеціальності «Корекційна освіта» Ольга Об'єдкова та Альона Самохвалова презентують діяльність волонтерського центру ДНУ у м. Києві (2010)

Урочисте покладання квітів до погруддя Олеся Гончара на фасаді навчального корпусу № 2 (2012)

*Засідання круглого столу «Волонтерство як стиль життя студентів»:
Я. Бондаренко, З. П. Бондаренко, В. В. Іваненко, В. А. Гладуш (5.12.2012)*

Ярмарка вакансій на кафедрі (2012)

Зустріч колективу кафедри із сурдопедагогами США (2012)

Найактивніші студентки-волонтерки факультету: Дар'я Оніщенко, Катерина Париляк, Ярослава Бондаренко (2012)

Під час захисту курсових робіт: справа – наліво: А. О. Арендарук, О. І. Переворська, Є. Т. Коробов (2012)

Студенти кафедри з викладачами після захисту дипломних робіт (2012)

*Виступ студентів (групи ДК-10-1, ДК-11-1, ДС-10-2)
у дитячому будинку № 1 на День Святого Миколая (2012)*

*Переможниця обласного конкурсу «Студент року» в номінації
«Волонтер року» – Дар'я Оніщенко (2012)*

*Учасниці обласного благодійного фестивалю «Мама + Я» Катерина Париляк,
Альона Самохвалова, Дар'я Оніщенко (2012)*

Волонтерський актив представляють студенти спеціальності «Корекційна освіта»: Ольга Об'єдкова, Дмитро Медведєв, Катерина Парияк, Дар'я Оніщенко та керівник волонтерського центру З. П. Бондаренко (2012)

На засіданні круглого столу «Волонтерство та інклюзія: стан і перспективи розвитку»: В. В. Іваненко, В. А. Гладуш, Н. О. Алексєєва, С. В. Мігульова (2013)

На посвяті у студенти: Л. І. Байсара, Е. Л. Носенко, Н. В. Никоненко, Д. С. Волков, З. П. Бондаренко, Н. В. Зимівець, В. І. Лазаренко, В. А. Гладуш (2013)

Студенти груп ДК-12-1 і ДК-12-2 та З. П. Бондаренко на благодійному фестивалі дітей з особливими освітніми потребами «Почути один одного» (2013)

Студенти групи ДК-13-1 з куратором Л.М. Ніколенко на благодійному фестивалі «Почути один одного» у парку ім. Шевченка (2013)

Міжнародний день волонтера на факультеті психології, гість заходу – директор ЦСССДМ Жовтневого (нині – Соборного) району – Л. А. Гуціна (2013)

*Серед переможниць конкурсу «Міс ФП» – студентки спеціальності
«Корекційна освіта»: Анастасія Підплета, Марина Кастюк,
Олександра Кобіцька, Юлія Мелехіна (2013)*

*Серед учасниць конкурсу «Міс ФП»: Анастасія Криворотько,
Юлія Мелехіна (ДК-12-1) в дивовижних костюмах (2013)*

*Студенти групи ДК-12-1 з куратором З. П. Бондаренко
на відкритті композиції водоспаду «Поріг ревучий» (2013)*

Випуск студентів-спеціалістів групи ДК-09-1 (2013)

*Учасники благодійного заходу «Я допомагаю дітям» –
викладачі і студенти факультету (2013)*

*Зліва – направо: В. А. Гладуш, Т. П. Приходько, З. П. Бондаренко,
Л. В. Чернишова, Л. Ф. Ковальова, Є. Т. Коробов (2013)*

*Організатори і учасники благодійного фестивалю
«Почути один одного» (2014)*

*Студентка групи ДК-12-2 Антоніна Тютюнник
проводить заняття з дошкільниками (2014)*

Студенти групи ДК-14-2 з куратором М. В. Лепетченко та керівником психологічної служби В. І. Лазаренко у лікарні (2014)

Колектив активних учасників благодійного фестивалю «Почути один одного» (2014)

*Випускниця кафедри Діана Гармаш під час занять у НРЦ
для дітей з вадами зору (2014)*

*Студентка групи ДК-11-1 Ольга Гриник проводить педагогічний
експеримент у НРЦ (2014)*

Прес-конференцію щодо волонтерської та психологічної допомоги переселенцям зі Сходу країни проводять З. П. Бондаренко, О. О. Байер, Ірина Гавенко (2014)

Учасники Малої академії наук України – учні та наукові керівники, члени журі: Н. В. Зимівець, В. А. Гладуш, Л. М. Ніколенко (2014)

*Куратор Т. П. Приходько зі студентами групи ДК-14-1
на традиційному святі «День першокурсника» (2014)*

*Студенти кафедри і викладачі на благодійному фестивалі
«Почути один одного» (2015)*

*Студенти групи ДК-15-1 із доц. З. П. Бондаренко
біля навчального корпусу ДНУ № 2 (2015)*

*Старший викладач кафедри, вчитель-дефектолог НРЦ для дітей з вадами слуху
Юлія Олександрівна Антибура проводить відкрите заняття (2015)*

Тренінг з групою ДК 15-1 проводить доцент В. І. Лазаренко (2015)

*Осередок Асоціації корекційних педагогів Дніпропетровської області –
М. В. Пархоменко, Н. В. Никоненко, В. А. Гладуш, Л. М. Ніколенко,
С. І. Нетьосов (2015)*

Переможці обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України з керівниками та членами журі (2015)

*Оголошення результатів обласного конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з педагогіки (2015):
учасники Л. М. Ніколенко, В. А. Гладуш, Н. В. Тягло*

Вручення нагород переможцям обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з педагогіки (2015)

*Магістратура «Педагогіка вищої школи».
Захист кваліфікаційних робіт (2015)*

*Волонтерування в центрі Фонду оборони країни
на залізничному вокзалі (2015)*

*Студенти факультету психології проводять розвивальні уроки для дітей
дошкільного віку в СШ № 67. Друга зліва – Надія Кириченко (ДК-13-1) (2015)*

*Зліва – направо Л. І. Зеленська, С. В. Сапожников (Голова ДЕК),
В. А. Гладуш (2015)*

*Розвивальне заняття для дітей з м. Красногорівка Донецької області
в координаційному центрі «Допомога Дніпра» проводить студентка групи
ДК-13-2 Юлія Заозірна (2016)*

*В. А. Гладуш, С. І. Нетьосов з групою ДК 14-1
гостюють в НРЦ «Горлиця» (с. Шевченко) (2016)*

*Студенти групи ДК-12-1 на заняттях в НРЦ
для дітей з вадами слуху (2016)*

*Студентка групи ДК-13-2 Катерина Трегубенко
у швацькій майстерні (2016)*

Студенти групи ДК-13-1 і ДК-13-2 у художній майстерні (2016)

Студентка Тетяна Приходько на студентській олімпіаді в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (2016)

*Л. М. Ніколенко проводить заняття зі студентами
групи ДК-13-1 у НРЦ «Горлиця» (2016)*

*Студенти кафедри і факультету на благодійному фестивалі
«Почути один одного» (2016)*

Студенти факультету у дитячому будинку № 1 (2016)

Випускниця кафедри, вчитель-дефектолог НРЦ «Шанс» Н. В. Пономаренко, проводить заняття з української літератури (2016)

Студентська олімпіада в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, член журі В. А. Гладуш (2016)

Студенти кафедри та викладачі на засіданні культурологічного клубу «В гостях у ректора», де гостем є ректор Дніпропетровської академії музики ім. Глінки, професор, заслужений діяч мистецтв України Ю. М. Новіков (2017)

*Наші красиві студентки з групи ДК-14-2,
які вільний час присвячують волонтерству (2017)*

*Студентка групи ДК-15-1 Анастасія Савченко під час волонтеркування
у СШ № 67: заняття з майбутніми першокласниками (2017)*

Студенти групи ДК-13-1 в гончарній майстерні (2017)

*Світлана Порубайко (ДК-13-1) радіє своєму витвору
в гончарній майстерні (2017)*

Випуск магістрів за спеціальністю «Спеціальна освіта» (2018)

*Випуск бакалаврів спеціальної освіти ДК-14-2
з викладачами кафедри (2018)*

Перший заступник Дніпропетровської ОДА О. М. Кужман вручає Подяку та пам'ятний гравітон науковому керівнику роботи учня-члена Малої академії наук України Б. Шуляка – Л. М. Ніколенко (2018)

Переможець Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України з педагогіки Богдан Шуляк, учень 11-А класу КЗО «Загальноосвітній навчальний заклад «НВК – Центр творчості «ДУМА», з науковим керівником Л. М. Ніколенко (2018)

Підсумкова конференція МАН. Крайній справа – переможець Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН України – Богдан Шуляк (керівник Л. М. Ніколенко) (2018)

Урок мужності для студентів факультету (2017)

*Студенти-волонтери в геріатричному пансіонаті
для людей похилого віку (2018)*

*Студентки Анастасія Савченко і Марія Педан на чергуванні
в кімнаті для військових Фонду оборони країни (2017)*

Студенти групи ДК-17-1 з викладачами З. П. Бондаренко та С. І. Нетьосовим у дитбудинку № 1 (2018)

М. А. Порошенко побувала у КЗО «ДНРЦ №10» ДОР з нагоди Дня вчителя. Світлина на пам'ять із вихователем, студенткою групи ДК-18м-1, Христиною Керенцевою (2018)

День вишиванки на кафедрі: викладачі і студенти разом (2018)

Колектив кафедри педагогіки та спеціальної освіти (2018)

Студенти факультету психології та спеціальної освіти з Президентом України Л. Д. Кучмою (1994–2005), випускником університету, біля Палацу культури студентів (2018)

Зустріч студентів з Президентом України П. О. Порошенком. Серед студентів – студентка групи ДК-17м-1 Надія Кириченко (2018)

Колектив кафедри педагогіки та спеціальної освіти з керівниками НРЦ та деканом факультету Д. С. Волковим на урочистих зборах з нагоди 100-річчя ДНУ (2018)

Учасники урочистих зборів з нагоди 100-річчя ДНУ – представники факультету психології та спеціальної освіти – у театрі Опери та балету (12 жовтня 2018 р.)

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Гладуш Віктор Антонович – доктор педагогічних наук, професор, перший проректор – проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Бондаренко Зоя Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти, заступник декана факультету психології та спеціальної освіти з виховної роботи ДНУ імені Олеся Гончара.

Коробов Євгеній Тимофійович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Лазаренко Вікторія Іванівна – кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної психології та психології управління ДНУ імені Олеся Гончара.

Нетьосов Сергій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Никоненко Наталія Валеріївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Ніколенко Людмила Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Переворська Олена Ігорівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Приходько Тетяна Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Зимівець Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Криворотько Анастасія Олександрівна – асистент кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара.

Антибура Юлія Олександрівна – старший викладач кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара за сумісництвом, учитель-дефектолог НРЦ № 10 м. Дніпро.

Сорокіна Анна Олегівна – старший викладач кафедри педагогіки та спеціальної освіти ДНУ імені Олеся Гончара за сумісництвом, учитель-дефектолог НРЦ № 10 м. Дніпро.

Наукове видання

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ В ПЕРСОНАЛІЯХ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Навчальний посібник

Відповідальні за випуск *Віктор Гладуш, Зоя Бондаренко*
Редактори *Тамара Ягельська, Олег Андрішко*
Оригінал-макет *Олександра Нечай*
Дизайн обкладинки *рекламно-виробнича компанія «VIBAY»*

ЛІРА

ВИДАВНИЦТВО
ДРУКАРНЯ

— ДНІПРО —

lira.dp.ua | dnipro.lira@gmail.com

Підписано до друку 20.11.2018. Тираж 100 прим.
Формат 60х90/16. Ум. друк. арк. 24,5. Зам. № 332.

Видавництво та друкарня ПП «ЛІРА ЛТД».

49107, м. Дніпро, вул. Наукова, 5.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 6042 від 26.02.2018.